

17. 1. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Implicitní volba doručovací adresy ve správním řízení

Volbu doručovací adresy lze ve správním řízení provést i podpisem protokolu, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 4 As 40/2016, ze dne 30. 3. 2016. Přestože je žádost o doručování na zvolenou doručovací adresu podáním, volbu adresy pro doručování lze provést implicitně, např. tak, že účastník podepíše protokol, v němž je identifikován doručovací adresou.

Nevyžaduje se tedy, aby součástí zápisu byla výslovná formulace např. "účastník řízení požaduje, aby mu bylo doručováno na adresu"; postačí, že je v protokolu účastník identifikován kromě jiného i doručovací adresou.

Občan byl rozhodnutím příslušného správního orgánu prvního stupně shledán vinným ze spáchání dopravních přestupků a uložena mu pokuta a další sankce. Proti takovému rozhodnutí podal opravný prostředek, který odvolací orgán zamítl jako opožděný. Proti rozhodnutí odvolacího orgánu podal žalobu ke správnímu (krajskému) soudu. Uvedl, že žalovaný úřad považoval prvostupňové rozhodnutí za doručené fikcí, a to z důvodu, že vycházel nesprávně ze skutečnosti, že tuto adresu označil občan jako doručovací při ústním jednání konaném před správním orgánem prvního stupně. Žalobce o doručování na tuto adresu nicméně správní orgán prvního stupně nikdy nepožádal (nejedná se ani o adresu jeho trvalého pobytu). Poukázal na to, že žádost o doručování na adresu zvolenou účastníkem správního řízení ve smyslu ust. § 19 odst. 3 správního řádu je podáním podle ust. § 37 téhož zákona, které musí splňovat předepsané náležitosti a rovněž musí být učiněno v předepsané formě. Údaje o žalobci uvedené na první straně protokolu o ústním jednání neobsahují projev vůle žalobce představující žádost o doručování na předmětnou adresu; žalobce tak při ústním jednání neučinil jakékoliv podání podle ust. § 37 správního řádu. Dle názoru žalobce nemůže obstát ani závěr žalovaného správního orgánu, že zvolení předmětné adresy jako doručovací vyplývá ze skutečnosti, že žalobce si na této adrese přebíral písemnosti, neboť převzetí písemnosti na určité adrese z ní bez dalšího nevytváří adresu pro doručování. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně proto nemohlo být žalobci doručeno fikcí dne 21. 10. 2013, ale až dne 26. 2. 2014, kdy se s ním seznámil při nahlédnutí do správního spisu. Z tohoto důvodu nutno dle žalobceva přesvědčení považovat jeho odvolání podané dne 4. 3. 2014 za včasné.

Soud žalobu jako nedůvodnou zamítl, neboť shledal, že předmětná adresa byla v posuzovaném případě doručovací adresou žalobce. Správní orgán prvního stupně nepochybil, když v souladu s ust. § 20 odst. 1 správního řádu doručoval zpočátku žalobci písemnosti na předmětnou adresu, jelikož Policie České republiky v oznámení přestupku uvedla, že žalobce se na této adrese zdržuje. Do doby konání ústního jednání se správní orgán prvního stupně o předmětné adrese vyjadřoval jako o přechodném bydlišti žalobce. V úvodu protokolu o ústním jednání jsou však tučným písmem uvedeny údaje o žalobci, a to včetně předmětné doručovací adresy. Žalobce následně protokol vlastnoručně podepsal, aniž by vznesl námitky vůči jeho obsahu. Protože správní orgán prvního stupně doposud předmětnou adresu za doručovací nepovažoval, lze dovodit, že od ústního jednání měl za to, že tuto adresu zvolil žalobce jako doručovací ústně do protokolu. Jeho podání přitom mělo všechny předepsané náležitosti, neboť žalobce byl při ústním jednání ztotožněn, čímž bylo zřejmé, kdo podání činí a jaké věci se týká. Jelikož osoby účastné jednání podobu protokolu sepisovaného úřední osobou ovlivnit nemohou, umožňuje se jim odmítnout protokol podepsat (resp. též s uvedením důvodů tohoto odmítnutí), či dokonce podat námitky proti obsahu protokolu. Žalobce nicméně žádný z prostředků

vyjádření nesouhlasu s obsahem protokolu nevyužil a vlastnoručně jej podepsal. Soud proto uzavřel, že v posuzovaném případě byly splněny všechny podmínky pro doručování písemností na předmětnou adresu - žalobce o to požádal, zákon ani povaha věci doručování na tuto adresu nevyklučovaly, přičemž z doručenek podepsaných žalobcem bylo patrné, že žalobce se na dané adrese zdržuje, a doručování tak mohlo přispět k rychlejšímu řízení. S ohledem na uvedené bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně doručeno žalobci fikcí doručení dne 21. 10. 2013, a žalobcovu odvolání proto žalovaný správní orgán správně shledal opožděným.

Proti rozhodnutí správního soudu si podal občan kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který o ní rozhodl svým rozsudkem ze dne 30. 3. 2016, č.j. 4 As 40/2016-39.

Správní řád

Podle ust. § 19 odst. 3 správního řádu nevyklučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu. Ust. § 19 odst. 3 správního řádu tedy stanovuje 3 podmínky, jež musí být splněny, aby účastníkovi správního řízení bylo možno doručovat písemnosti na jím zvolenou adresu pro doručování:

- (1) účastník o to musí požádat,
- (2) nevyklučuje to zákon nebo povaha věci a
- (3) tento způsob doručování (zejména) může přispět k urychlení řízení.

V projednávané věci je mezi účastníky sporné splnění podmínky (1), tzn. samotné žádosti stěžovatele o doručování na jím zvolenou adresu.

Dosavadní judikatura

Žádost o doručování na účastníkem zvolenou adresu musí být učiněna způsobem stanoveným v § 37 odst. 4 správního řádu, dle jehož věty první podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Nejvyšší správní soud nicméně již v minulosti odmítl kladení přehnaně striktních formálních požadavků na náležitosti žádosti účastníka řízení o doručování na jím zvolenou adresu, když dovodil (v rozsudku ze dne 20. 7. 2010, č. j. 8 As 65/2009-111, že volba [adresy pro doručování] vyplývá i implicitně z toho, že [účastník řízení] ve svých podáních opakovaně uvádí totožnou adresu pobytu. V jiném svém rozhodnutí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010-95) pak NSS poznamenal, že je-li v protokolu o ústním jednání uvedeno, že adresa pro doručování je: JUDr. T. B., U. 684/6, 108 00 P. 10, současně s poučením o důsledcích nevyzvednutí písemnosti, a protokol je zástupcem stěžovatele podepsán, nemůže obstát následné tvrzení stěžovatele, že údaj o adrese pro doručování do protokolu vepsal správní orgán prvního stupně, aniž by o to stěžovatel či jeho zástupce požádali. Zástupce stěžovatele, jako osoba práva znalá, měl přezkontrolovat obsah protokolu, a nesouhlasil-li s jeho obsahem, mohl požádat o jeho změnu, doplnění pokračování či opravu, případně následně správní orgán informovat, že nebylo jeho úmyslem zvolit si adresu pro doručování ve smyslu ust. § 19 odst. 3 správního řádu.

Posouzení sporného případu

Právě posledně citovaný rozsudek je dle názoru Nejvyššího správního soudu případný i v dané věci. Ačkoliv v protokolu není zaznamenána výslovná formulace stěžovatelovy žádosti o doručování na předmětnou adresu (vyjádřena např. slovy účastník řízení požádal, aby mu v řízení bylo nadále

doručováno na adresu), nutno poukázat na skutečnost, že stěžovatel je v protokolu identifikován kromě jiného i předmětnou doručovací adresou. Na první straně protokolu je konkrétně uvedeno: J. S., nar. X, trvale bytem U N. 821/21, P. 5, doručovací adresa H. T. 249, K. Protokol je následně na druhé straně stěžovatelem vlastnoručně podepsán. Jak vyplývá ze shora uvedených judikatorních závěrů NSS, navzdory tomu, že se jedná o podání ve smyslu ust. § 37 správního řádu, pro nastoupení účinků žádosti o doručování na účastníkem zvolenou adresu postačí, pokud je dovoditelná alespoň implicitně. Podstatnou podmínkou zůstává, aby o takové žádosti účastníka řízení neexistovaly pochybnosti.

I v případě, že by v projednávané věci stěžovatel skutečně správní orgán prvního stupně o doručování na předmětnou adresu nepožádal, tato skutečnost nemůže ničeho změnit na tom, že stěžovatel svým podpisem protokol potvrdil, a de facto tak souhlasil s jeho obsahem, jehož součástí je i údaj o doručovací adrese. Dle názoru NSS je tudíž žádost o doručování na předmětnou adresu z obsahu protokolu implicitně dovoditelná. Navzdory tomu, že výše uvedený případ vedený před Nejvyšším správním soudem pod č.j. 1 As 90/2010 je částečně odlišný v tom, že účastník řízení byl ve správním řízení zastoupen osobou s právnickým vzděláním a v protokolu se nachází též poučení o důsledcích nevyzvednutí písemností na doručovací adrese, má NSS za to, že citované závěry jsou plně aplikovatelné i na posuzovaný případ. Lze totiž vycházet z premisy, že podepíše-li účastník řízení určitý protokol, dává tím dostatečně zřetelně najevo, že s jeho obsahem souhlasí. Takový požadavek přitom neklade na účastníky řízení přehnané nároky a z povahy věci ani nemusí být nutně vázán na dosažené vzdělání účastníka, či na následné poučení o možnosti uplatnění náhradního doručení (protože tyto okolnosti jsou na potvrzení správnosti údajů obsažených v protokolu fakticky nezávislé).

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že krajskému soudu nelze v jeho právním hodnocení ničeho vytknout. Jelikož předmětnou adresu je možno v posuzovaném případě považovat za doručovací adresu stěžovatele, nezbyvá než uzavřít, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo stěžovateli doručeno dne 21. 10. 2013. Stěžovatelovo odvolání podané dne 4. 3. 2014 tak bylo opožděné a žalovaný správní orgán postupoval správně, pokud jej postupem podle ust. § 92 odst. 1 věty první správního řádu zamítl.

Terezie Nývltová Vojáčková

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřímé povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)

- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)